

česká asociace **streetwork.cz**

25 let na ulici

Terénní a nízkoprahové programy 2022

Výsledky práce a výzvy

12.–13. 5. 2022

Na ulici se pracuje!

Konference je pořádána v rámci projektů:
Společně a odborně v Praze CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015187
Společně a odborně CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_098/0015188

Projekty jsou spolufinancovány Evropskou unií.

INDIVIDUÁLNÍ ROZPOČTY

Mgr. Anna Hájková (Platforma pro sociální bydlení)

Jan Desenský (Armáda spásy v České republice)

Konference je pořádána v rámci projektů:
Společně a odborně v Praze CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015187
Společně a odborně CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_098/0015188

Projekty jsou spolufinancovány Evropskou unií.

CO TO JSOU INDIVIDUÁLNÍ ROZPOČTY?

- Je to nástroj **sociální politiky** a **sociální práce**.
- Je to dílčí nástroj **pro ukončování bezdomovectví**.
- **Individuální rozpočet** je finanční částka uvolněná pracovníkovi, který po vyhodnocení situace a potřeb klienta (*využívá se aktivní naslouchání, mapování potřeba, plánování zaměřené na člověka*) a schválením vedoucím terénního týmu, může nabídnout klientovi vysoce individualizovanou intervenci, směřující ke stabilizaci osoby nebo zajištění bezpečí (*řešení krize*) a důstojných životních podmínek vedoucích k sociálnímu začlenění (*zlepšení kvality života*).

Zapojené organizace:

**Armáda spásy, Jako doma, Progressive,
Drop In, K srdci klíč, Maltézská pomoc,
Neposeda, Sananim, Naděje**

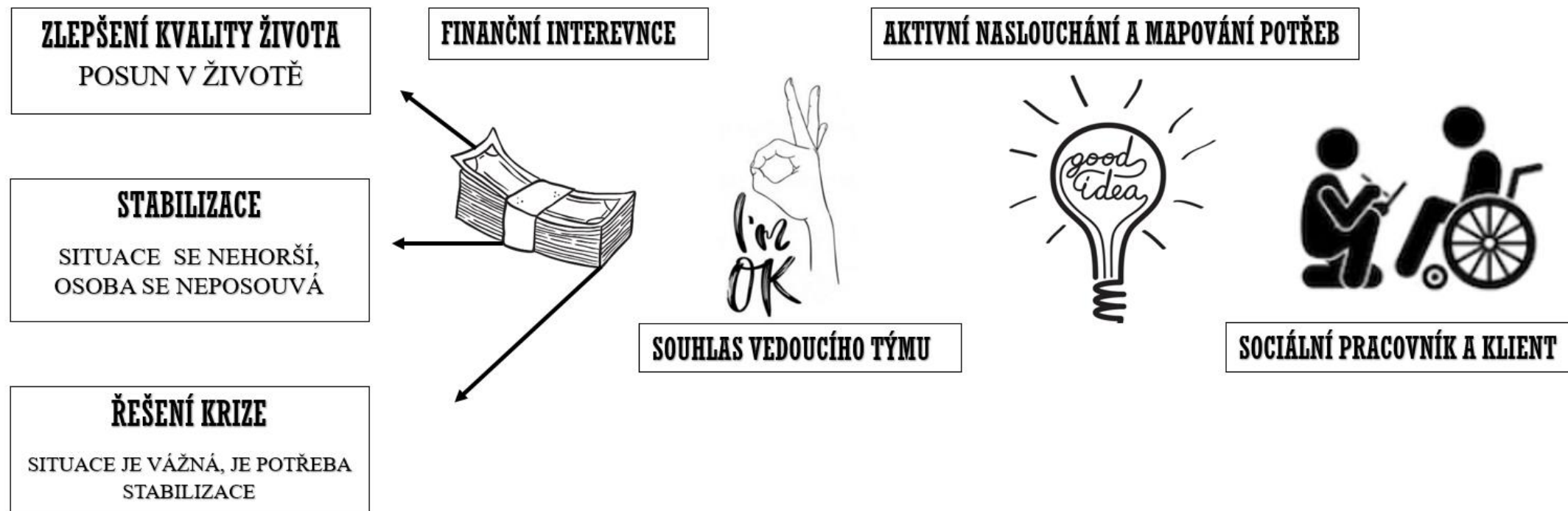
Metodika v ČR

- Žádné závazné pokyny pro organizace zvnějšku, pouze doporučení a evaluace- většina využila **upravenou variantu obecné metodiky**:

- **Základní principy:**

1. **Rychlost a flexibilita intervence**
2. **Nejde pouze o finanční pomoc** – domlouvá se i následný postup, případně plán dlouhodobé podpory.
3. **Vychází se z individuálních potřeb a životní situace** klienta – po domluvě s klientem se dělá intervence. Klient přichází s tím, co by opravdu potřeboval, nepřichází s tím pracovník jako expert na řešení situací (vychází z plánování zaměř. na člověka). **Kreativní řešení.**
4. Vedoucí pracovník (někdy celý tým) v **roli správce rozpočtu** a konzultanta případové práce pro pracovníky
5. Klientovi **se nesděluje** na první dobrou, s jak velkým rozpočtem se pracuje

- Efektivita IR nejvyšší v situaci, kdy se **nedostává podpora z běžných zdrojů** (vysoké prahy, nedostupnost, ale i pomalost)

Role nástroje:

1. Motivační (*při navazování vztahu a budování důvěry*)
2. Stabilizační (*klient nadále neprodává záchrannou síť*)
3. Zaměřené na rychlé řešení (*zařízení například ubytování*).

Oblasti využití

Bydlení

Zdraví

Příjmy

Sny, přání a naděje

Základní lidské potřeby

Materiální potřeby

Rozhodovací proces

Rozhodovací kompetence dle částky

- **do 1.000 Kč** schvaluje pouze terénní pracovník.
- **od 1.000 Kč do 20 000 Kč** schvaluje **vedoucí přímé práce** a dbá na doporučení terénního pracovníka.
- **od 20.000 do 30.000 Kč** schvaluje **ředitel pobočky**
- **nad 30.000 Kč**- schválen přímým nadřízeným ředitele pobočky

Nebo (příklad jedné NNO):

- **Do 500 Kč rozhoduje case manager**, nad **500 Kč proberou na týdenní poradě**, v urgentních záležitostech- konzultují s vedoucím týmu
- TP může zaplatit z vlastních prostředků/karty, pak se mu proplatí; vždy oproti účtence (bez ní nelze); evidence z důvodu účetnictví organizace a pro evaluaci

Jiný přístup k metodice

Co je jinak?

- **1 klient= jedna** možnost čerpání (výjimka-krize, např. opakované zadlužení z důvodu ztráty práce kvůli COVIDu)
- Zúžená oblast využití: **pouze na získání bydlení** (preference nájemního, pokud klient uplatí) **nebo jeho udržení** (úhrada dluhů, ale spíš výjimečně)
 - individuální zjišťování přání klienta
 - hradí první nájem, případně kauci (11-16 tis. na klienta)
 - podpora s hledáním bydlení
 - možnosti, které využít: bezpečná půjčka od známých/rodiny; ne nutně ÚP
 - neplatí vybavení bytu, zapojení energií
- Podmínka pro poskytnutí- klient neužívá

„Už si ani neumím představit, že by to nebylo. Je strašně jednoduchý si na to zvyknout.“

„Je to i tím, že s klientem jdeme trochu proti systému, snažíme se tam najít skuliny a někdy se to třeba nedaří a tady máme za námi ten fond, do kterého si můžeme sáhnout a opřít a je to strašně důležitý v té práci. Tu práci to hodně proměnilo a cítím se v ní mnohem líp, protože **jsem schopnější být tomu klientovi víc nápomocnej.**“

Má intervence obecně stanovený cíl?

Obecně:

- Zlepšení kvality života
- Stabilizace
- Řešení krize

Další varianty:

- Získání bydlení
- Finanční intervence musí mít potenciál klientovi pomoci a být navázaná na další plán, jak situaci řešit
- Celkové zlepšení životní situace. A když už by se nic jiného nepovedlo, tak alespoň prohloubení vztahu s klientem.

Dilemata- poskytnout, nebo ne?

- „**Kdyby to mělo klientovi uškodit nebo ho to stáhlo dolů**“ - např. klientka na léčbě v Bohnicích žádala o úhradu nájmu u expřítele dealera, ke kterému se chtěla vrátit a léčbu opustit; bez poskytnutí peněz tam zůstala, daří se jí lépe a našli společně jiné lepší řešení (směr chráněné bydlení)
- Nadstandardně opečovávaný klient v sociálním bytě- sen mít mikrovlnku; pracovník ví, že **má klient našetřené peníze**- koupit mikrovlnku, nebo ne? Rozhodnutí, že ho chtějí podpořit a odměnit- koupili.
- „Nechtělo by se mi to úplně **používat u nového klienta**, protože bych nechtěl ten vztah budovat na tom, že mu dávám peníze“

vs. **úspěšné použití k navázání vztahu**

Na co ne? Šedá je teorie, zelený strom života

Dle metodiky

- alkohol, nelegální drogy.
- hromadná materiální pomoc (např. nákup a distribuce 100 spacáků), která není individualizovaným řešením situace člověka
- klientovi se nedává finanční hotovost jako dar, vždy jde o nákup věci, či služby

V praxi ale řada dilemat...

Cigarety	Substituce	Alkohol	Interrupce
Luxusní/zbytečně drahé věci	vs.	příliš levné a nekvalitní věci	
Potenciální zbraň			
Úplatek nebo jiná situace za hranou zákona- NE			
Bez účtenky, dokladu- NE			

Hierarchie předchozích řešení?

záleží na: **typu služby, vnímané nebo reálné dostupnosti jiných zdrojů** pro danou věc, nutnosti věc řešit **rychle** a **jiných zdrojích** organizace

Příklady:

- potraviny- lepší nákup díky IR a budování vztahu při prvním kontaktu **vs.** jídlo nekupujeme, je tu potravinová banka
- přání a sny- 1 organizace možnost financovat socioterapii, tak ne z IR **vs.** financují z IR **vs.** sny a přání nefinancují (jiné priority)
- ubytování- ubytovna až pokud nejde azylák
- vybavení- pračku nejdříve hledají za odvoz, až pak novou

Je trochu i **volba klienta, co přednostně zafinancuje ze svých prostředků a na co mu nezbývá** (zaplatí nájem, nemá na léky, a opačně...)

Rozdíly v použití mezi službami

(příklady...je jich
mnohem víc)

- I u prvního setkání (nalákání do služby) vs. jen u dlouhodobých klientů a při předpokladu další spolupráce
- Jen jednou vs. vícekrát
- Využití klidně i na sny vs. „šetření“ na krizové situace
- Zvažování možnosti dát klientovi hotovost (jako nástroj práce s důvěrou) vs. něco takového ani náhodou

DOPORUČENÍ Z LONDÝNA

- Cílovou skupinu bylo 15 osob bez domova, který propadávali dlouhodobě systémem.
- Hlavní cíl zabydlení klientů z ulice. 11 z 15 klientů si našlo a udrželo bydlení. Roční pilotní program.
- Baget na klienta byl max. 3000 liber (87.750 Kč). Průměrný výdej na člověka byl 800 liber (23.400 Kč).
- Klienti zdůrazňovali volbu, kontrolu nad procesem a tempo změny.
- Klíčová změna přístupu práce sociálního pracovníka (pokud dlouhodobý klient) - tentokrát to bude jiné, např. otevřené otázky “co byste si přál” místo konkrétní “klasické” nabídky; individuální práce samostatně (ne v páru s dalším sociálním pracovníkem), daleko intenzivnější podpora než dřívější terén, setkávání na místech dle volby klienta (ne na místě přespávání)

DOPORUČENÍ Z LONDÝNA

- **Pozitivní změny:** absolvování kurzů, spojení s rodinou, zkompetentnění v základních dovednostech (např. vaření nebo platba poplatků). zlepšení fyzického nebo duševního zdraví, registrace do sociálního/dávkového systému (u těch co dřív odmítali)
- **Příklady výdajů:**
 - pro zlepšení komunikace se sociálním pracovníkem (např. mobil)
 - motivace hledat nebo udržet bydlení (např. nábytek, TV)
 - flexibilní pomoc na akutní potřebu (např. zaplacení dluhu, krátkodobý hostel, stará dodávka)
 - pomoc ve složitém období/ krizi (např. doplacení nájemného nebo poplatků za energie při výpadku dávek)
 - podpora při změně životního stylu/ identity (např. oblečení, kurzy, cestovné, pas)

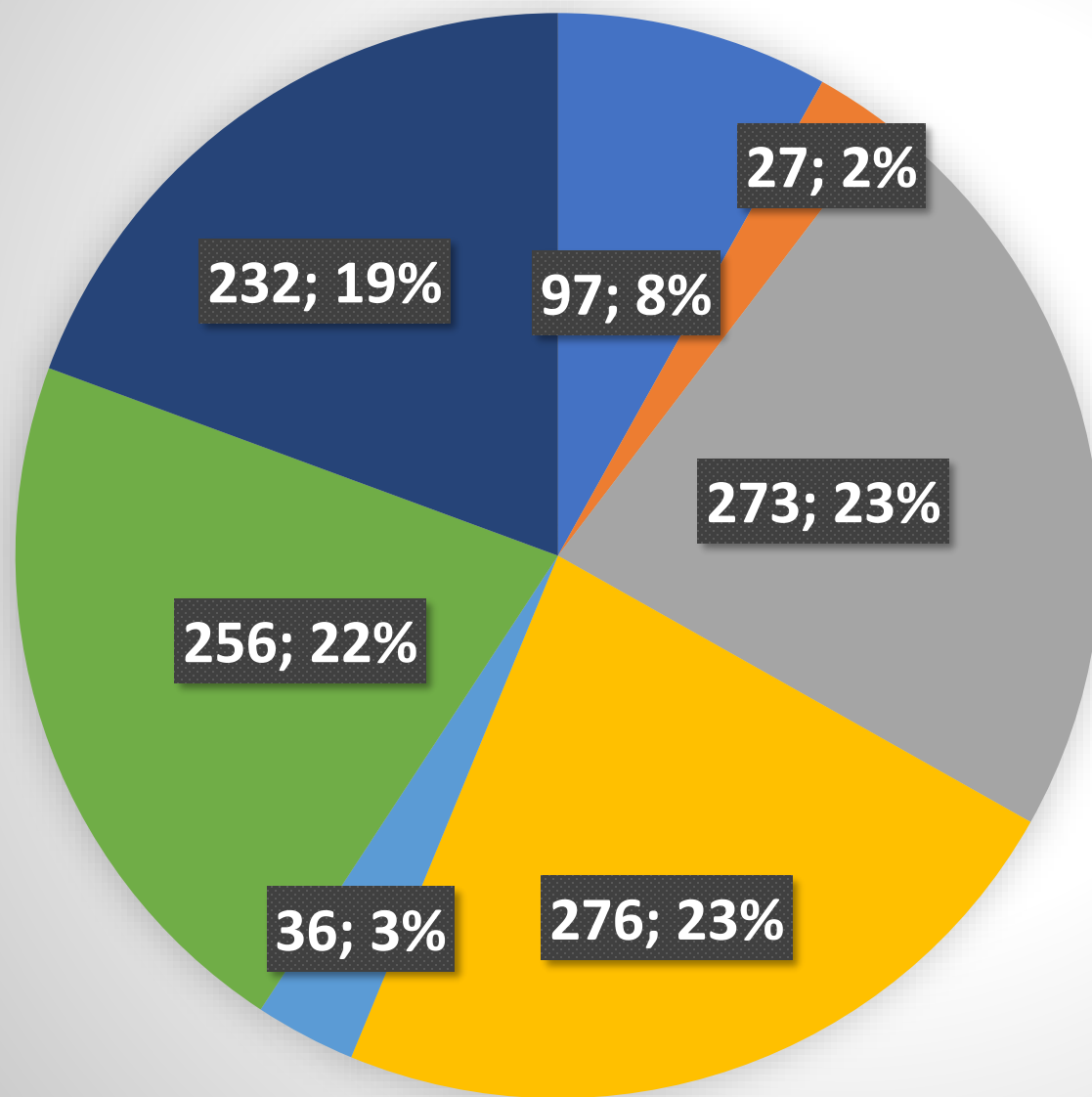
Celkový počet poskytnutých příspěvků (data z evidencí) k 30. 6.

Organizace	Alokace	Již vyčerpano	Počet vyplacených příspěvků (i stejným klientům)	Průměrná výše příspěvku	Medián
NNO4	270 000	270 000	403	670	314
NNO 7	230 000	230 000	203	1179	300
NNO3	230 000	116 004	74	1568	359
NNO5	190 000	192 328	140	1374	410
NNO2	100 000	100 000	181	552	193
NNO6	100 000	85 862	47	1827	294
NNO1	100 000	99 995	149	671	300
NNO 8, NNO 9	bez dat				
	1 220 000				

Kategorie, ve kterých se využívalo nejčastěji (absolutní počty a příklady)

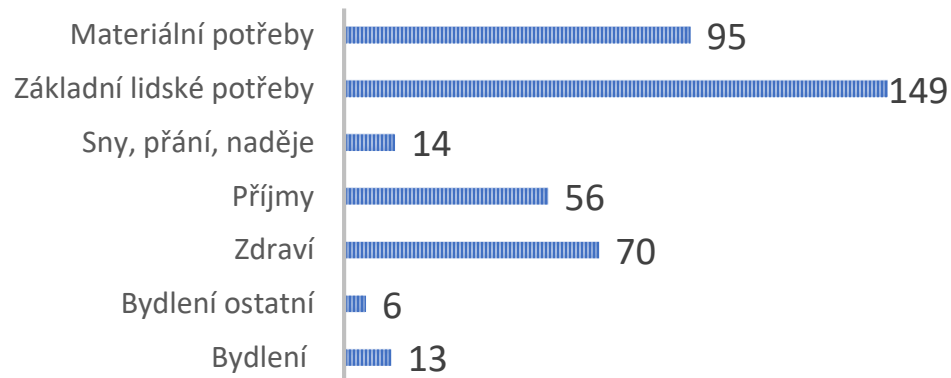
Organizace	Příspěvků celkem	Bydlení (zaplacení ubytovny, dluhu apod.) Bydlení ostatní (vybavení apod.)	Zdraví (doplatky za léky, zdravotní pomůcka apod.)	Příjmy (vyřízení dokladů a další poplatky, cestovné, poštovné apod.)	Sny, přání, naděje (zájmy, volnočasové aktivity apod.)	Základní lidské potřeby (potraviny pro lidi i psy, oblečení, boty, matrace apod.)	Materiální potřeby (mobilní telefon, SIM, kredit, batoh, baterie, nářadí, brýle apod.)
NNO4	403	13 6	70	56	14	149	95
NNO2	181	14 0	83	59	5	4	16
NNO3	74	8 9	19	27	0	4	7
NNO7	203	23 5	73	60	13	11	18
NNO6	47	15 2	4	25	0	0	1
NNO5	140	11 3	19	29	2	26	50
NNO1	149	13 2	5	20	2	62	45
Součet	1197	97 27	273	276	36	256	232

Účel použití peněz
Souhrn za všechny NNO
celkem 1197 příspěvků

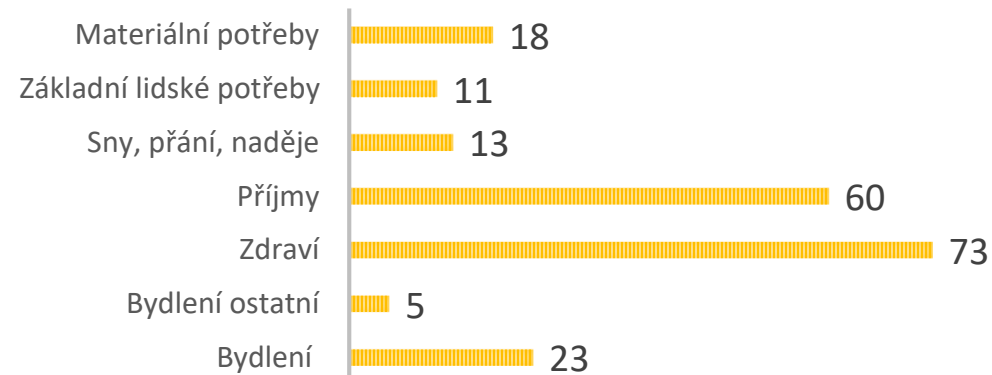

- Bydlení
- Bydlení ostatní
- Zdraví
- Příjmy
- Sny, přání, naděje
- Základní lidské potřeby
- Materiální potřeby

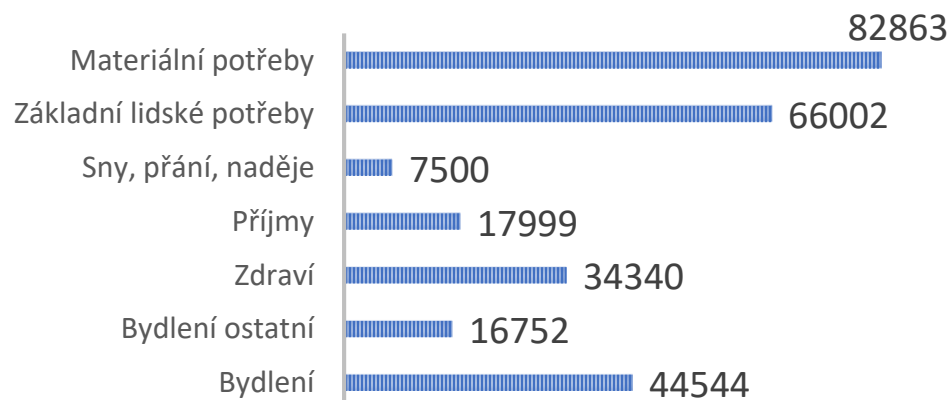
NNO 4 Σ 403

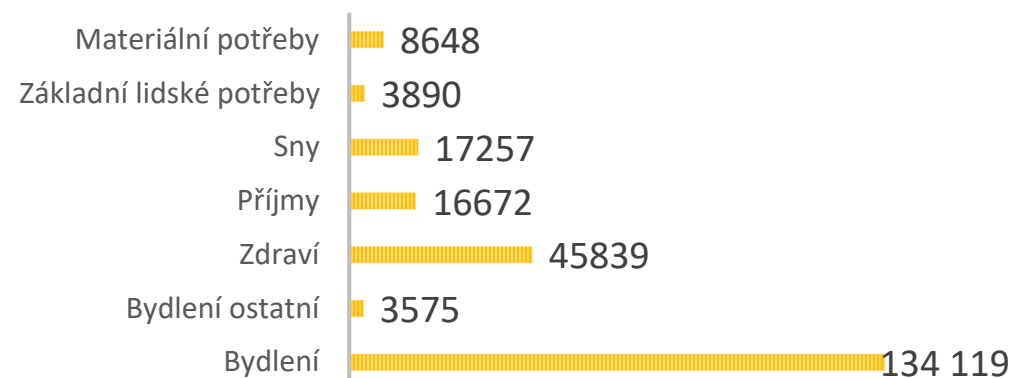
NNO 7 Σ 203

NNO 4 270 000 Kč

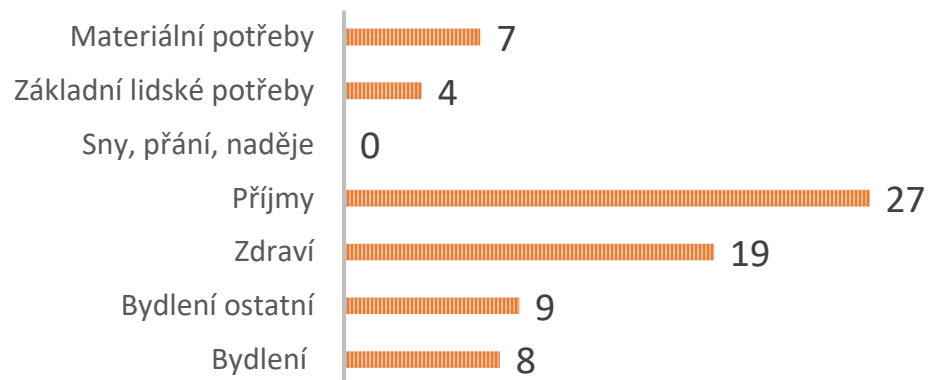

NNO 7 230 000 Kč

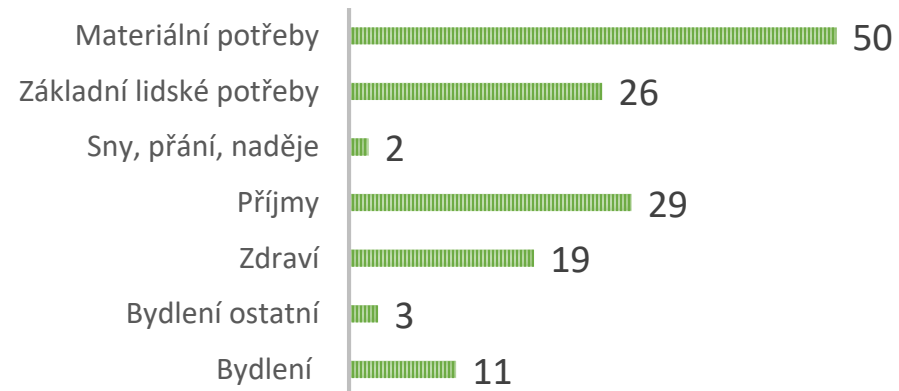
NNO 3

Σ 74

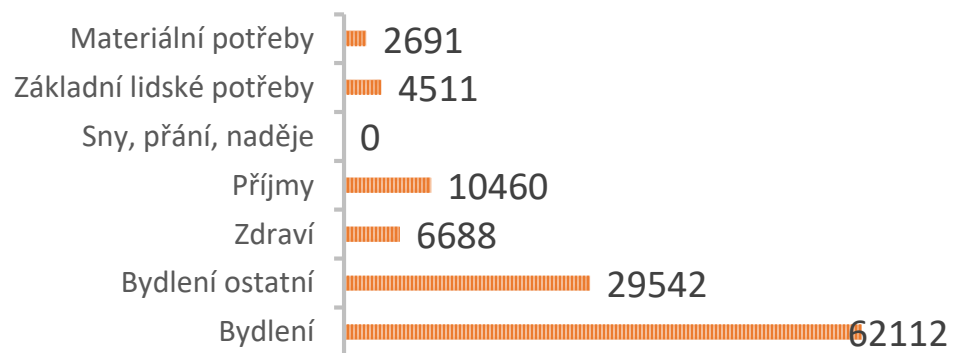

NNO 5

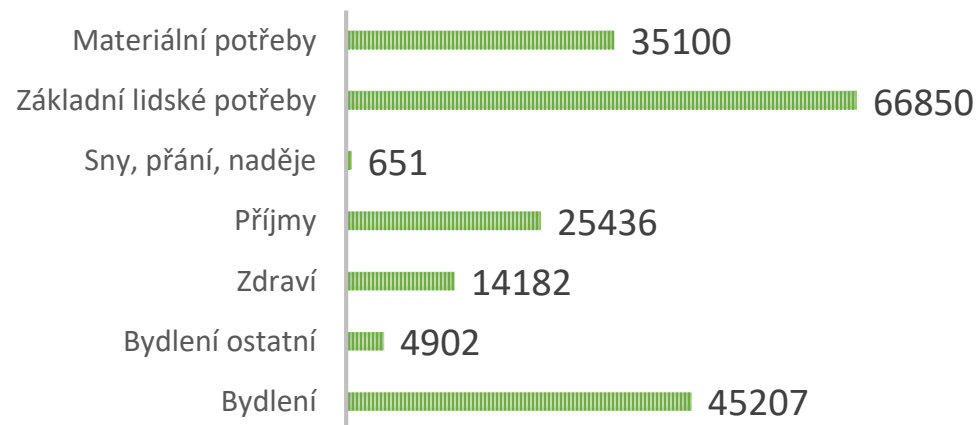
Σ 140

NNO 3 116 004 Kč

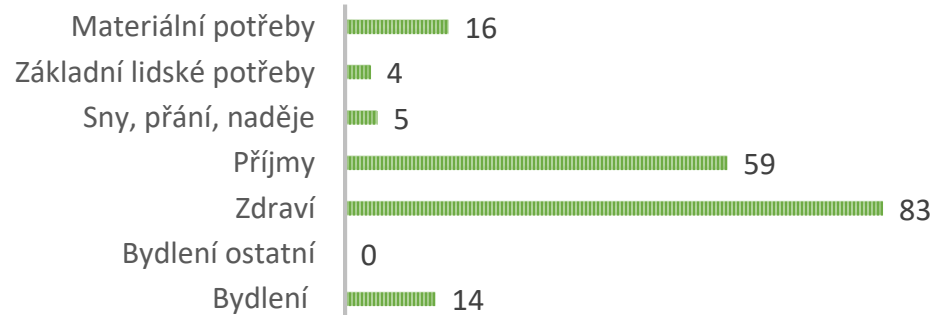

NNO 5 192 238 Kč

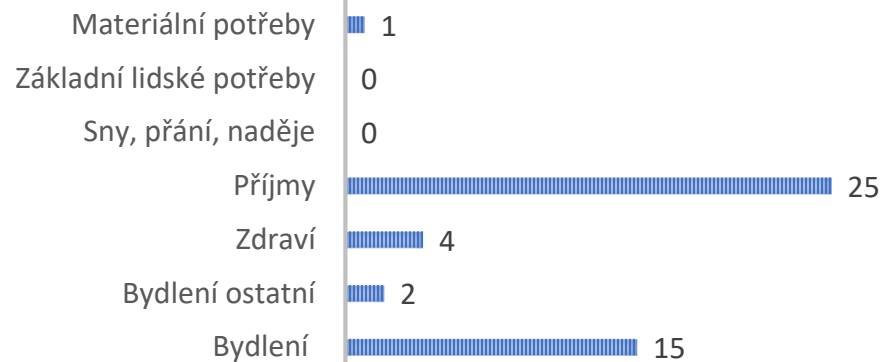
NNO 2

Σ 181

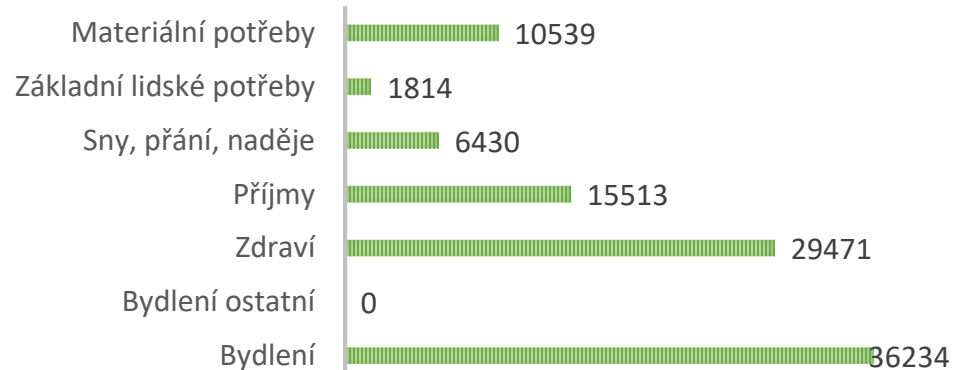
NNO 6

Σ 47

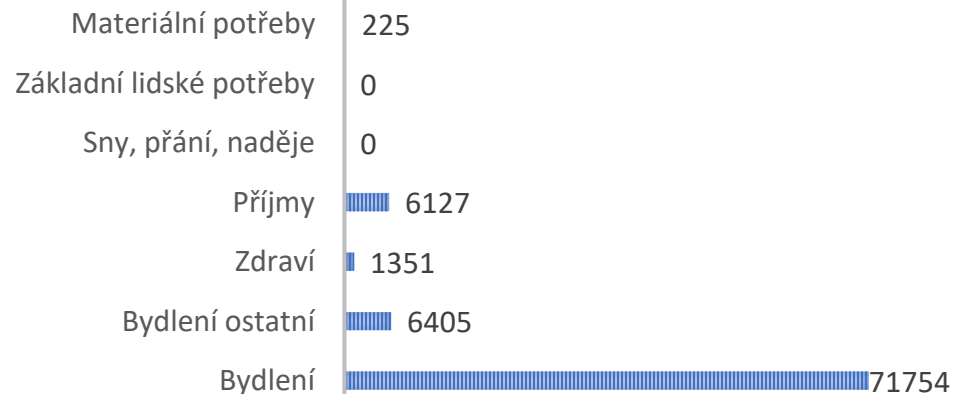
NNO 2

100 000 Kč

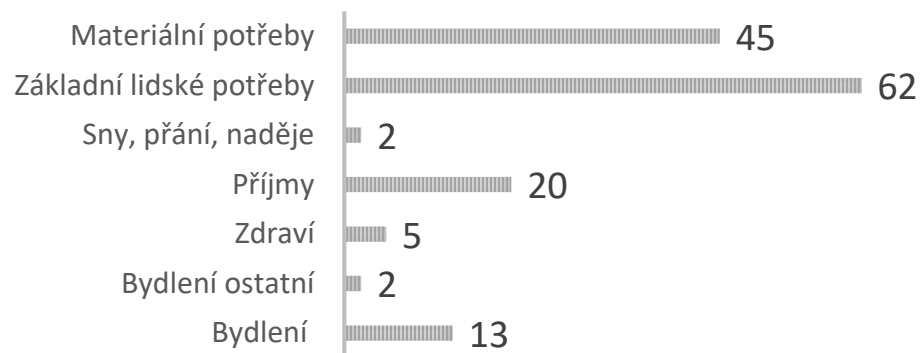
NNO 6

85 862 Kč

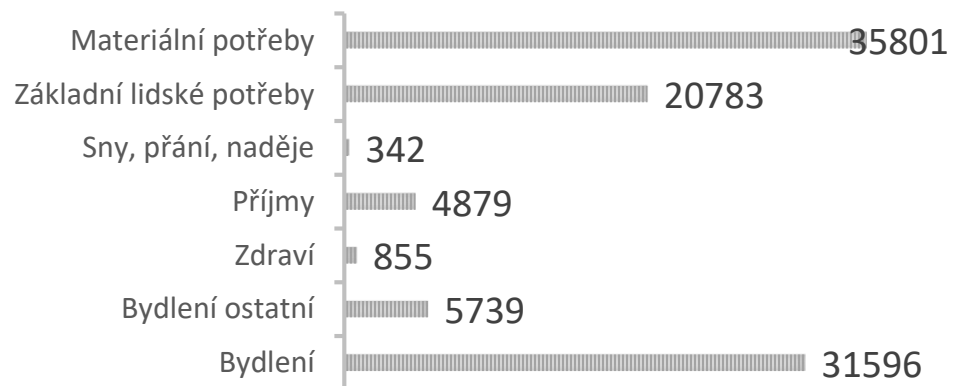
NNO 1

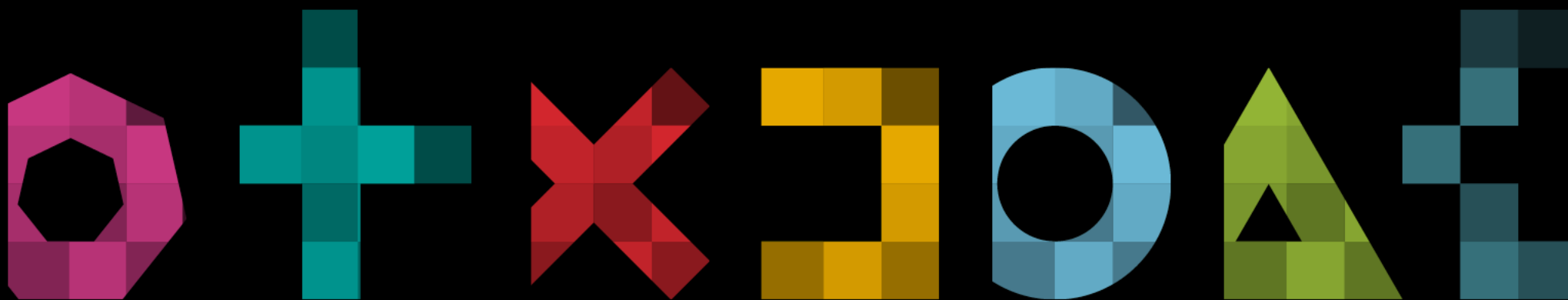
Σ 149

NNO 1

99 995 Kč

1997–2022

Konference je pořádána v rámci projektů:
Společně a odborně v Praze CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015187
Společně a odborně CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_098/0015188

Projekty jsou spolufinancovány Evropskou unií.